

BEVEZETÉS A KLINIKUMBA

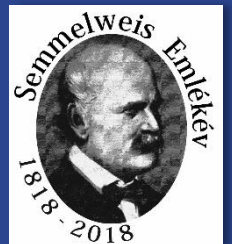
Dr. Kalabay László

SEMMELWEIS EGYETEM

Családorvosi Tanszék

<http://semmelweis.hu>

Live it
or leave it...

Caravaggio: Szent Máté elhivatása. (San Luigi dei Francesi, Róma)

Az orvosra nehezedő elvárások

„Boldog az az ember,
aki a munka megismerése után
meggyőződik arról, hogy jól választott, s
ezért szívesen, kedvvel
és örömmel, egyfajta érzelmi
odafordulással, majdnem hogy hobbyból
végzi munkáját.”

dr. Széll Kálmán

Magyar Bioetikai Szemle 2011/3-4:112-124.

www.pslabor.hu

www.brain-surgery.com

www.egeszsegugyinfo.hu

www.hvg.hu

[www. haziorvos.kiralymajor.hu](http://www.haziorvos.kiralymajor.hu)

www.symbolhealth.com

www.duol.hu

www.thetimes.co.uk

www.advurgent.com

www.usatoday30.usatoday.com

Miért a Családorvosi Tanszék oktatja ezt a tárgyat?

Miről lesz szó?

- Leggyakoribb kórképek a praxisban.
- Az orvoshoz forduló egyén. **Az együttműködés és a jó compliance feltételei és előnyei.**
- Betegutak, betegbeutalás, konzultáció, konzílium.
- A család szerepe az egészség fenntartásában, a betegségek kialakulásában és gondozásában.
- Egészségmegőrzés: felvilágosítás, betegoktatás, szűrővizsgálatok.
- **Lényegfelismerés: a szubjektív panaszok objektivizálása.**
- Akut betegek ellátása: **döntéshozás, problémamegoldás.**
- Krónikus betegek gondozása esetbemutatáson keresztül.
- A haldokló beteg ápolása, gondozása, a gyászreakció kezelése.
- **Az orvos egyéb feladatai a gyógyítás mellett.**
- Team-munka a háziorvosi praxisban.
- **Az orvosi életpálya.**
- **Skill labor.**

Az orvoslás aspektusai

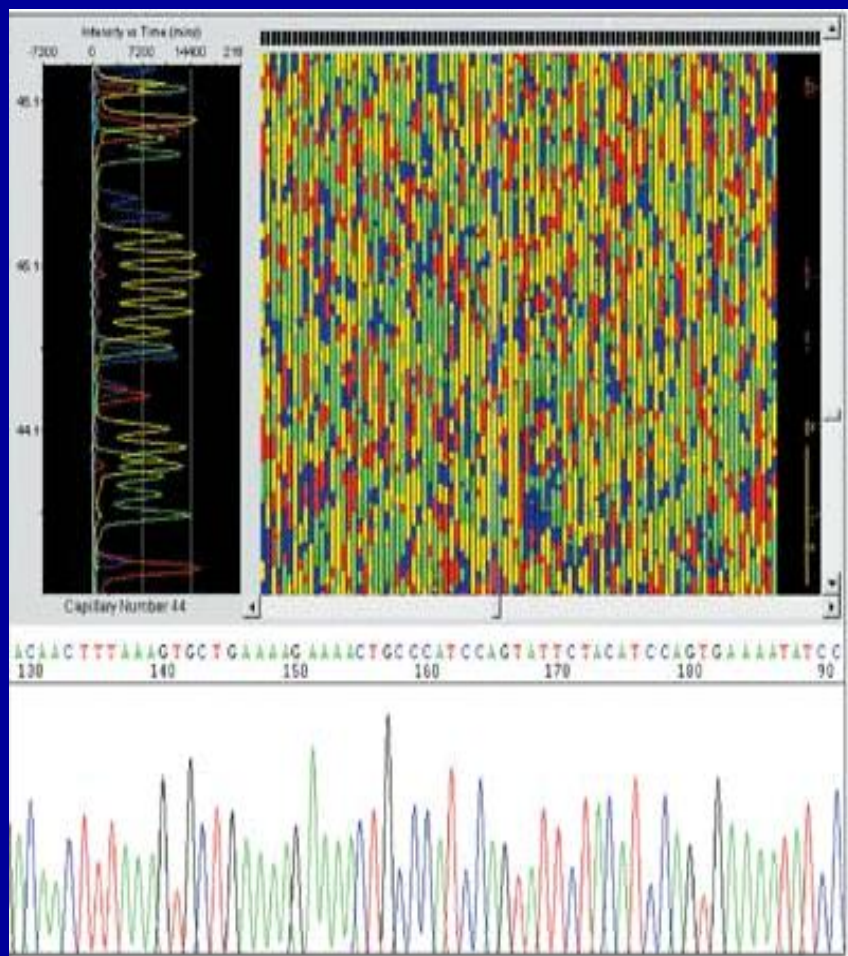

1. Az orvos mint tudós

- Az orvostudomány egzakt tudomány: meg kell tanulni a tárgyakat

Bármely klinikai területen az elért fejlődés több mint 60%-a az
alapkutatásból származik
(a felhasználási lehetőségek átláthatatlanok)

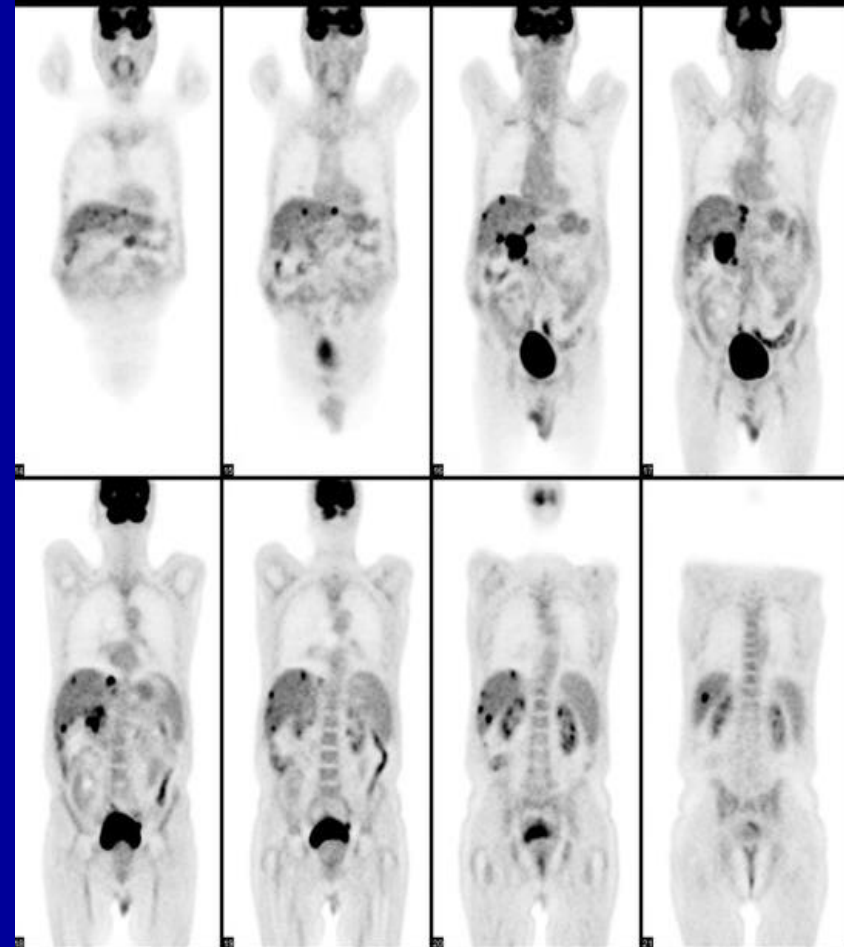
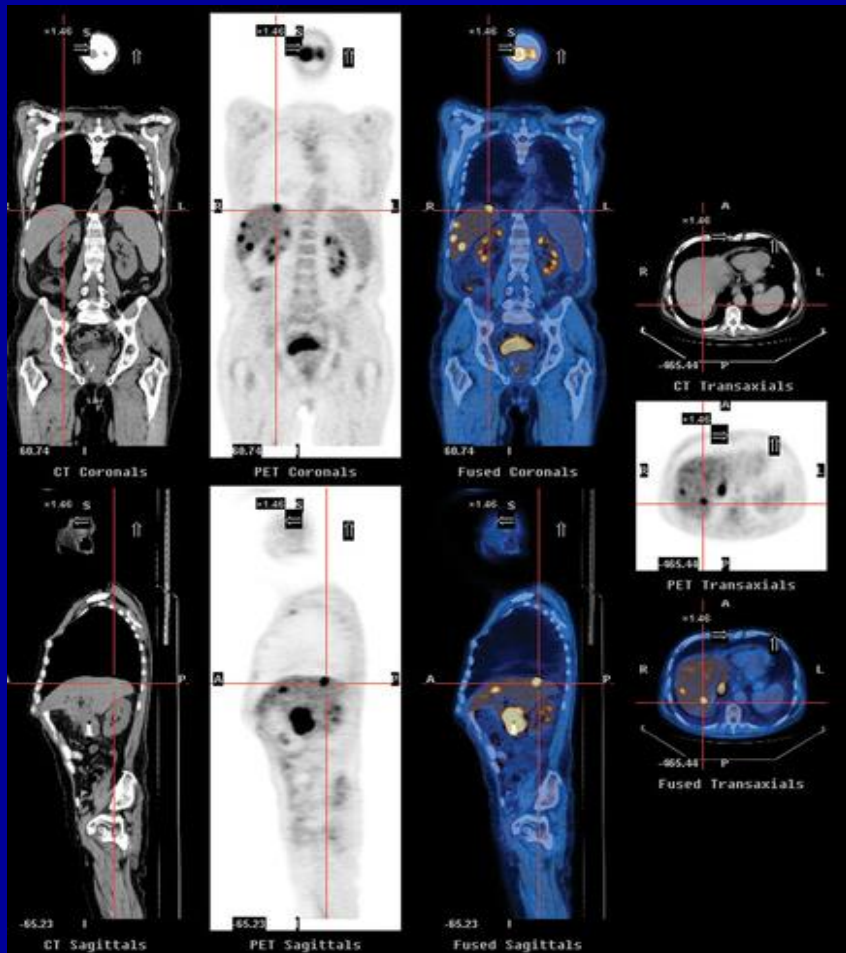

- Mikrobiológiai diagnosztika (HCV 1)
- Öröklődő betegségek mutációinak kimutatása
- Daganatos betegségek mutációinak kimutatása
- Igazságügyi orvostan (személyazonosítás, apasági perek)
- Egyénre szabott gyógyszeres terápia megtervezése (gyógyszer-metabolizmus)

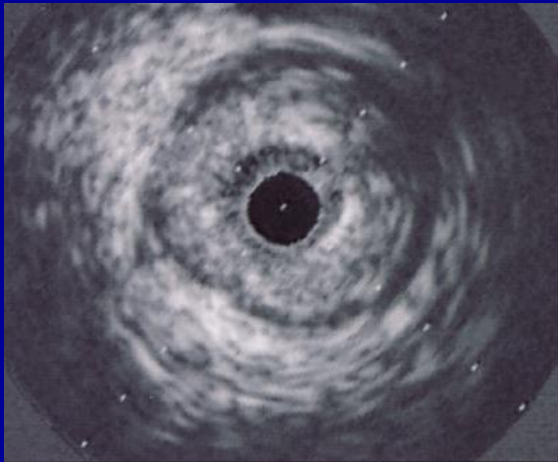
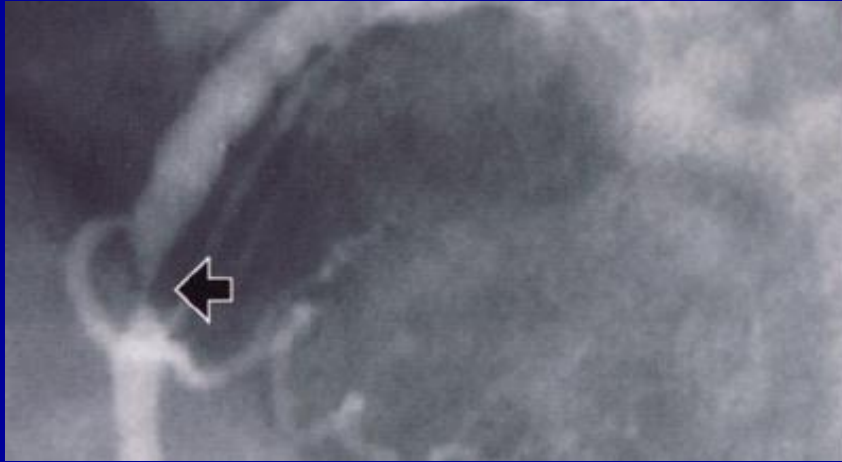
MRI: C5-6 herniáció, ALL parieto-occipitalis infiltrációja

Pancreas adenocarcinoma: CT, PET, PET-CT (A) és PET (B)

Invazív kardiológia

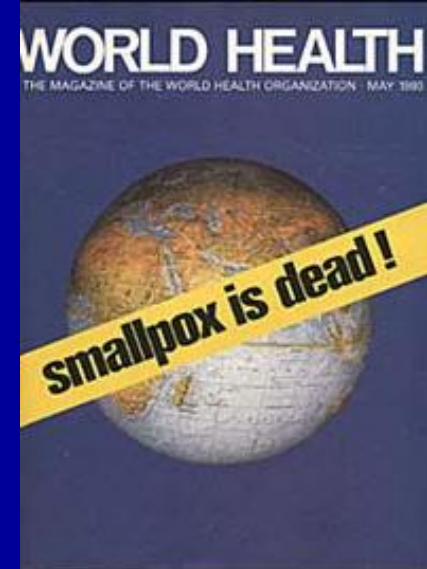
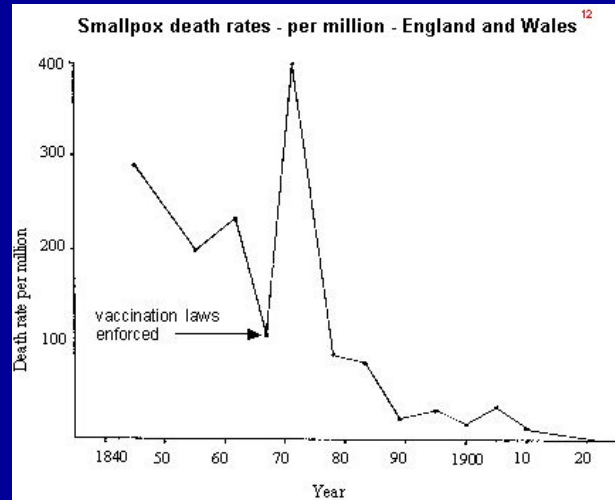

- A tudományos ismeretszerzés a beteg emberrel kezdődik, majd egyes molekulákra és alapvető biológiai folyamatokra terelődik, ha úgy tetszik, redukálódik. A tudományosan megalapozott diagnosztikus és terápiás vívmányok végül visszakerülnek a betegágyhoz.

Feketehimlő vakcináció és eradikáció

Edward Jenner (1749-1823)

A tudomány önmagában nem minden

A káros magatartásformák:

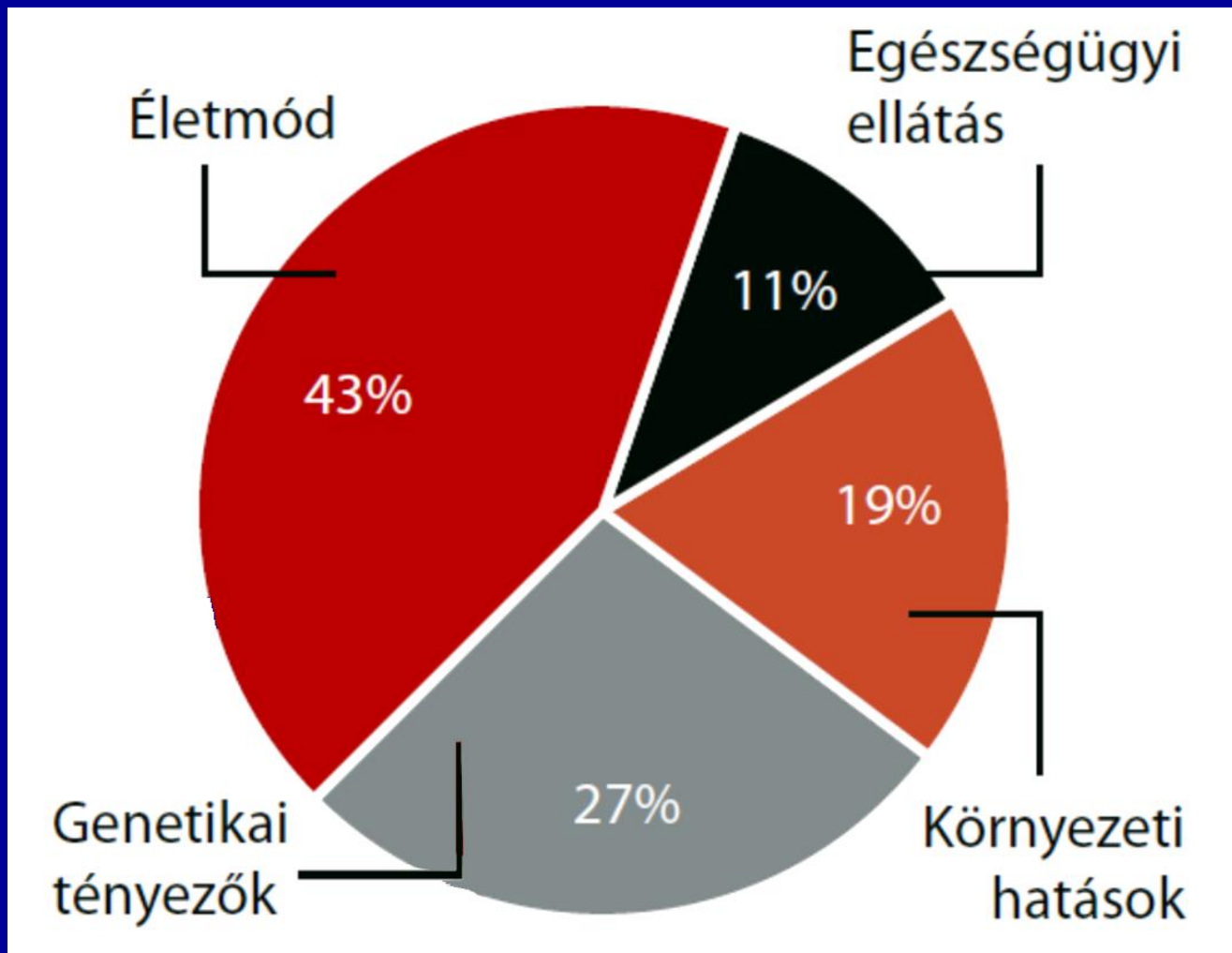
- alkohol
- kábítószer-használat
- öngyilkosság
- dohányzás
- agresszió

okozzák az egészségügy költségeinek több, mint a felét

Az egészségi állapotot meghatározó tényezők

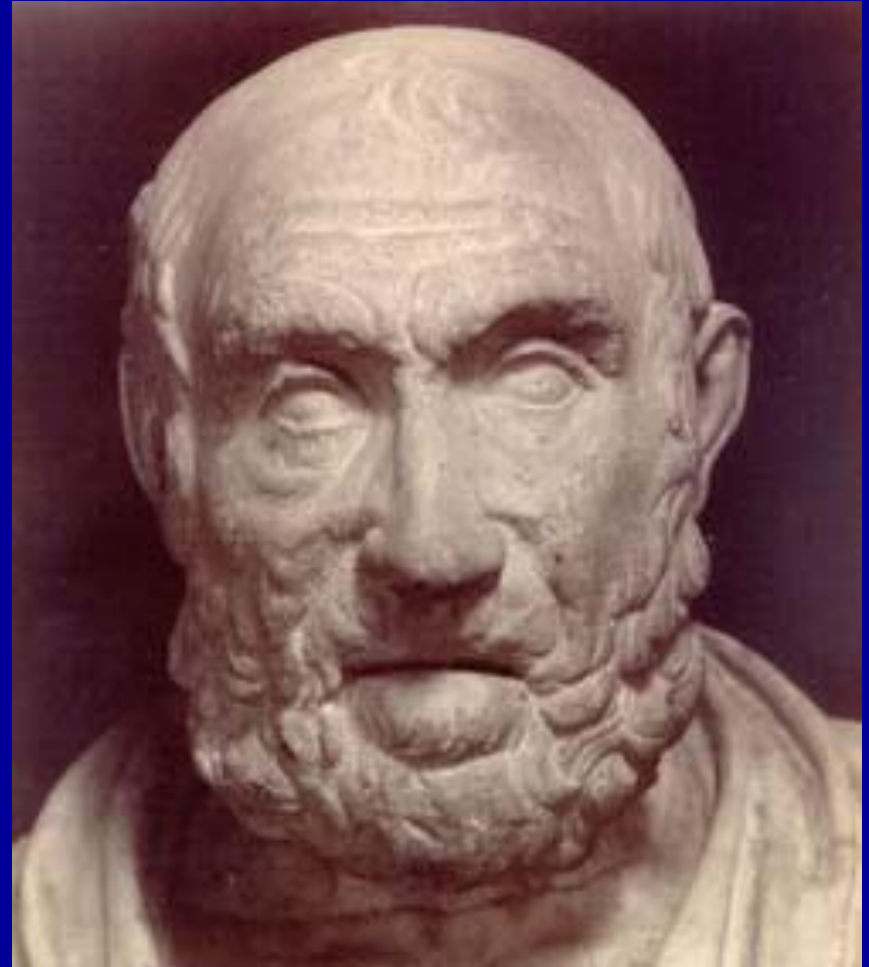

Forrás: Varga-Hatos K, Karner C. Eü. Gazd. Szemle 2008/6 25-33. (2008)

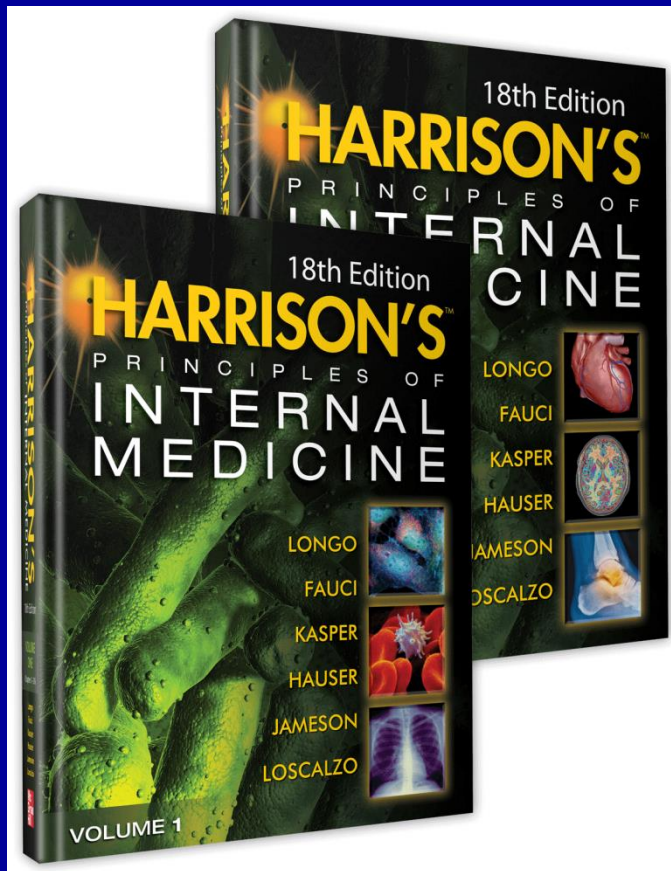
2. Az orvos mint szakember

Szakmaiság: azon tulajdonságok és viselkedéstípusok összessége, melyek a beteg érdekét az orvos érdeke fölé emelik.

„Salus aegrotae
suprema lex esto”

A diagnosztikus gondolkodás fordított menete

*„Was mann weiß, sieht mann“
„Mann sieht nur, was man weiß“ (Goethe)*

A fejfájás okai

Önálló fejfájások

- Migrén, cluster fejfájás, tenziós fejfájás, trigeminus neuralgia

Tüneti fejfájások

Koponya és/vagy nyaki sérülések

- Commotio, epiduralis vagy acut subduralis haematoma, chronicus subduralis haematoma, ostorcsapás szindróma, posttraumás fejfájás

Vascularis betegségek

- Subarachnoidealis vérzés, nem vérzett érmalformatiók, óriássejtes arteritis, artériás dissectio, sinus thrombosis, ischaemiás stroke

Nem ér eredetű intracraniális betegségek

- A liquor keringés zavarai, térfoglaló folyamatok (agydaganat)

Fertőzések

- Meningitis, encephalitis, abscessus

Szisztémás fertőzések

- Influenza

Kémiai anyagok (gyógyszerek) és megvonásuk

- Nitritek, foszfodieszteráz inhibitorok, CO, alkohol, Na-glutamát, kokain, cannabis, hisztamin, gyógyszerabúzus

A homeostasis zavarai

- Hypotonia, hypertonia, hypoxia, hypercapnia, dialízis

A szem betegségei

- Glaukomás roham, töréshiba, szemgyulladás

A fül orr, melléküregek betegei

- Otitis, sinusitis

A fogak és a rágóizület betegségei

- Szúvas fog, rágóizületi kopás

A nyaki gerinc betegségei

- Spondylosis, occipitalis neuralgia

„A jó orvost a rossztól egyebek
mellett az különbözteti meg, hogy
a jó orvos több mindenre gondol,
mint a rossz.”

- *Lehet az én döntésem rossz?*

Széll K: Orvoslásról. Magyar Bioetikai Szemle 2011/3-4:112-124.

A betegség felismerése nem mindig könnyű

- Melyik a legkönnyebben felismerhető heveny hasi betegség?
- Melyik a legnehezebben felismerhető heveny hasi betegség?

Széll K: Orvoslásról. Magyar Bioetikai Szemle 2011/3-4:112-124.

A jó anamnézis fél diagnózis

A dokumentáció jelentősége

Keress tényeket, és ragaszkodj
azokhoz!

Ne keress mindig ritkaságokat!

Ránézek és megmondom...

De ezt is?

Dobverőujjak

Csalánkiütés

[www. DermNet New Zealand.](http://www.DermNetNewZealand.com)

Janeway léziók

[www. pedclerk.bsd.uchicago.edu/page/infective-endocarditis](http://www.pedclerk.bsd.uchicago.edu/page/infective-endocarditis)

A betegek általában igaza van

A laboratóriumi eredmények halmaza nem helyettesíti a gondos, alapos megfigyelést és a fizikális vizsgálatot

A segítséget kereső beteg a saját életét bízza orvosára

Az orvosnak meg kell becsülnie ezt a bizalmat

Mit vár (és érdemel) a beteg az orvostól?

- együttérzés
- megértés, megbecsülés
- törődés, aggodalom
- nyitottság, őszinteség
- „nem csak egy eset”
- vizsgálati eredmények értékelése
- felvilágosítás a betegségről, beavatkozásokról, konzíliumról
- életvitelre vonatkozó tanácsadás
- társ akkor, amikor a legjobban szenved
- egyéni konfliktushelyzetek megoldása
- segítség a szociális ellátás megszervezéséhez

Különösen nehéz:

- az idősek
- a törékeny, másoktól függő
- rokkant, vagy érzékszervi károsodásban szenvedőkkel
- halálos betegekkel történő foglalkozás.

A hivatástudat nem állandó sajátunk, ezért az folytonos ápolást és karbantartást igényel.

Elemei

- jó lelkiismeret
- betegszeretet
- etika

Ellenségei

- anyagi haszon
- cinizmus
- kiégés
- elfásultság
- közöny

Széll K: Orvoslásról. Magyar Bioetikai Szemle 2011/3-4:112-124.

Előítéletektől mentes megközelítés

- nem
- életkor
- vallás, kultúrkörnyezet
- bizonyos betegségek
(STD és egyéb fertőző betegségek, AIDS, tbc)
- nemi irányultság
(homoszexualitás)
- anyagi helyzet
(hajléktalan)

Erős negatív vagy pozitív érzelmet kiváltó beteg

A megoldás:

- szigorú önfegyelem!
- gondolkodás és cselekvés a beteg legjobb érdeke szerint

A rendelő és a kórház félelmet keltő környezet

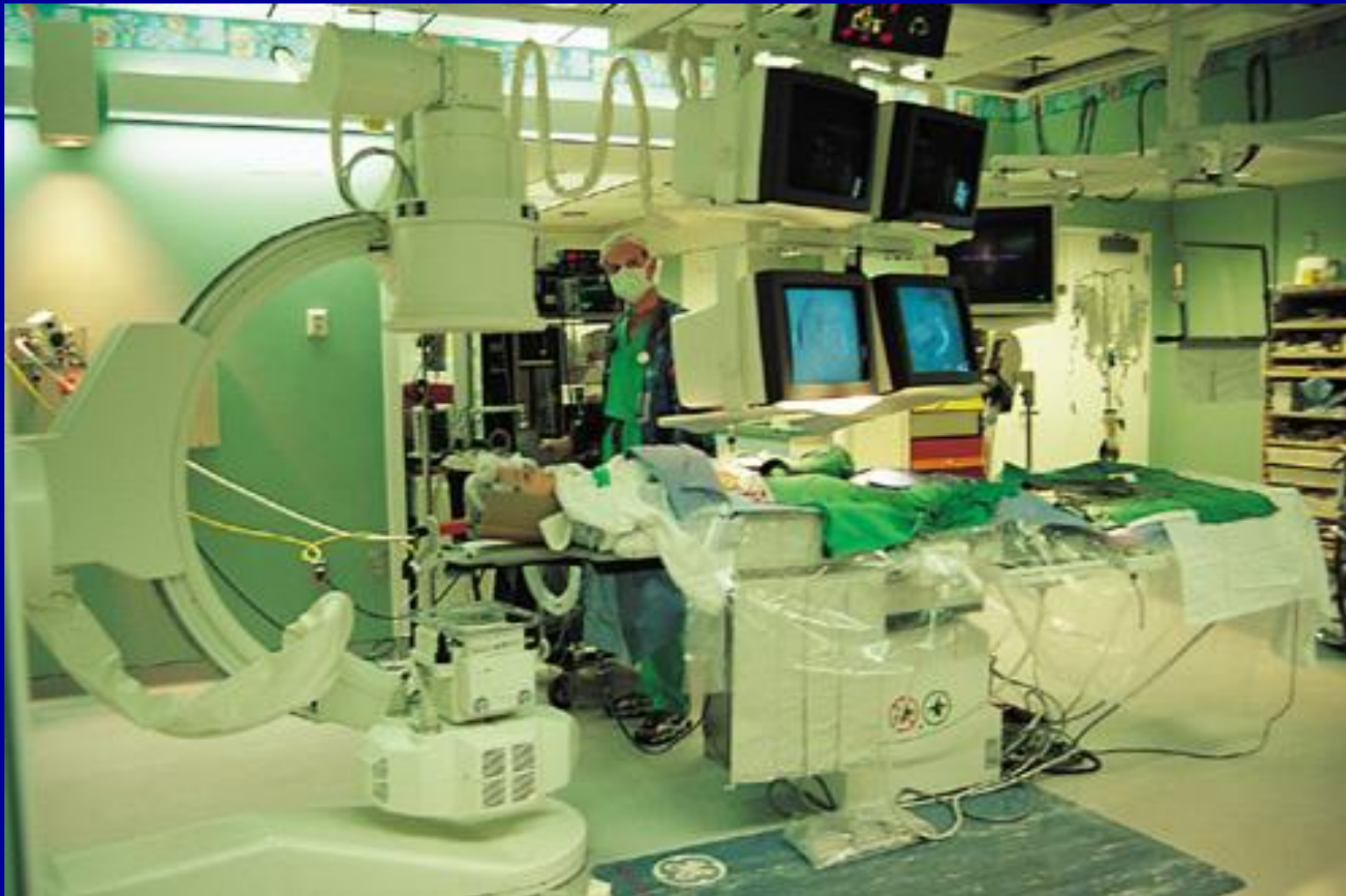

- rendelésre várakozók nagy száma
- láthatóan sokan szenvednek közülük

Légáramlatok, nyomógombok és fények között találja magát, testébe csöveket és drótokat helyeznek

Speciális vizsgálóhelyiségekbe vihetik, ahol pislákoló fények, különös hangok vannak, és a személyzet idegen.

Kénytelen megosztani a kórtermet másokkal,
akiknek szintén megvannak a maguk egészségi
problémái.

Nővérek, segítők, orvosok, asszisztensek, gyógytornászok,
orvostanhallgatók hada veszi körül.

3. Az orvos mint művész

„A művészet a személyiség titka”

- szakmai tudás
 - intuíció („gut feeling”)
 - tapasztalat
 - megítélés
- együttese

86 é. nőbeteg

Előző betegségek:

1957-ben extrauterin graviditas miatt műtét

1970-ben aranyér műtét

1992 óta ismert hypertonia és hypercholesterinaemia

1996-ban epehólyag-kövességet találtak, de műtétre nem került sor.

1997-ben szédülés hányinger miatt vizsgálták kórházban: átmeneti agyi keringészavar

Jelen panaszok:

Szédülés, gyengeség, hányinger, többszöri hányás. Hasi fájdalom nem volt. Étvágya jó, súlyát tartja, vizelet rendben volt. Fekete vagy véres székletet nem észlelt, székrekedése állítólag nem volt. Láz, hőemelkedés nem fordult elő.

Fizikális vizsgálat:

Mko. kisfokú lábszároedema. Emphysemás tüdők, gyengült sejtes alaplégzés. Has puha, betapintható, a jobb bordaív alatt enyhe ny.érz., kóros rez. nem tap. Hepar 1 hu majus, lien nem tapintható. RDV: kóros nincs.

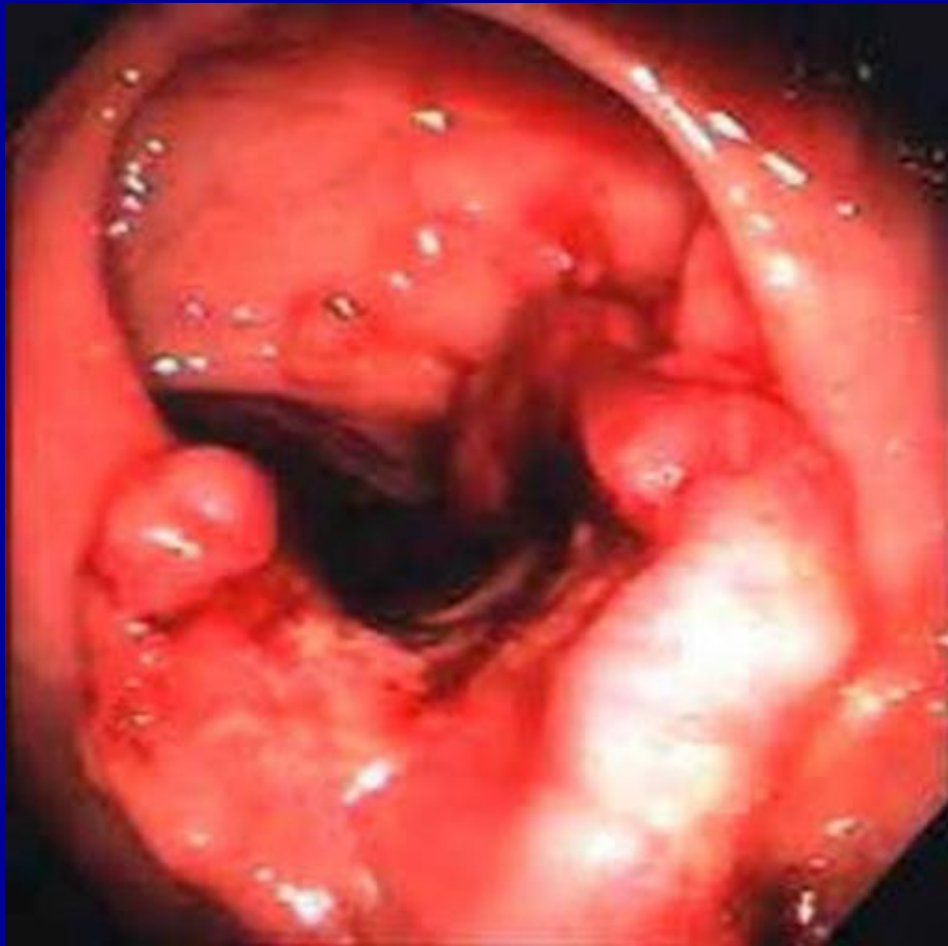
Laboratóriumi leletek

- **We: 39 mm/ó**, vvt: 4,26 M, htc: 0,39, hgb: 115 g/l, MCV: 91,5 fl, fvs: 7050, thrc: **481000**, szérum vas: 7,8 uM/l (norm. alsó határán), TVK: 53,9 uM/l, Sat: 14%, széklet vérvizsgálat 5-ször negatív.

Mégis – rejtett vérzés?

- Nőgyógyászati kóros nem volt tapintható
- Hasi UH vizsgálat egy 1 cm-es kő az epehólyagban, egyéb kóros nincs.
- Gyomortükrözés: kóros nem látszott.
- : a colon ascendensben **2-3 cm hosszú, a falat körkörösén infiltráló, a lument szinte teljesen beszűkítő, kifeléyesedett, vérzékeny felszínű daganat**, mely szövettanilag adenocarcinomának bizonyult. Melléklelet: a sigmában diverticulosis és egy polypus, mely eltávolításra került.
A dg. birtokában újra:
 - - „Tényleg nem volt székelési panasz, vagy hasi fájdalom?”
 - - „De igen, az utóbbi hetekben enyhe székrekedés (így utólag visszagondolva!).”

Colonoscopia

A colon ascendensben 3 cm hosszú, a falat körkörösén infiltráló, a lument szinte teljesen beszűkítő, kifeléyesedett, vérzékeny felszínű daganat, mely szövettanilag adenocarcinoma. Melléklelet: a sigmában diverticulosis és egy polypus, mely eltávolításra került.

A dg. birtokában újra:

- - „Tényleg nem volt székelési panasz, vagy hasi fájdalom?”
- - „De igen, az utóbbi hetekben enyhe székrekedés - így utólag visszagondolva!”.

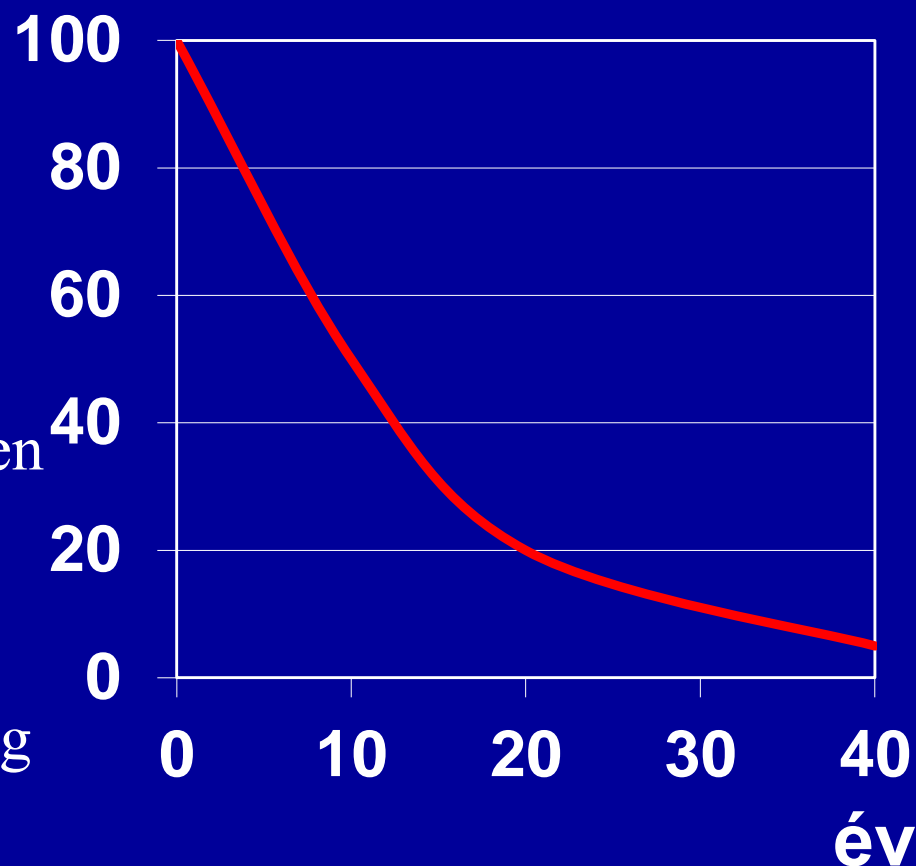
Honvéd Kórház

- Icterusos kiskatona

4. „A jó orvos holtig tanul”

- a megszerzett tudás sohasem teljes,
de
- nő a saját tapasztalat!
- örömteli →
a jövőben fejleszteni tudjuk tudásunkat a betegeink érdekében
- szorongást keltő →
sohasem fogunk annyit tudni, mint amennyit akarnánk, vagy amennyire szükség volna → még több tudás és tapasztalat megszerzésére ösztönöz

A folyamatos továbbtanulás kötelesség

- szakmai, erkölcsi szempontból
- jogszabályok által előírt (működési engedély)

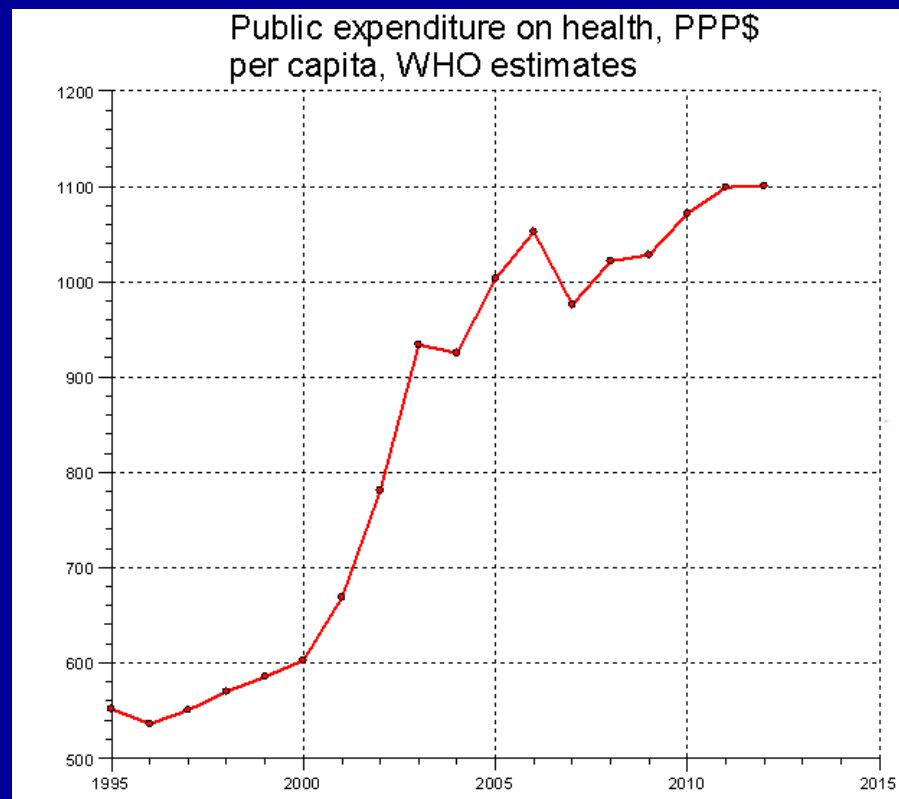
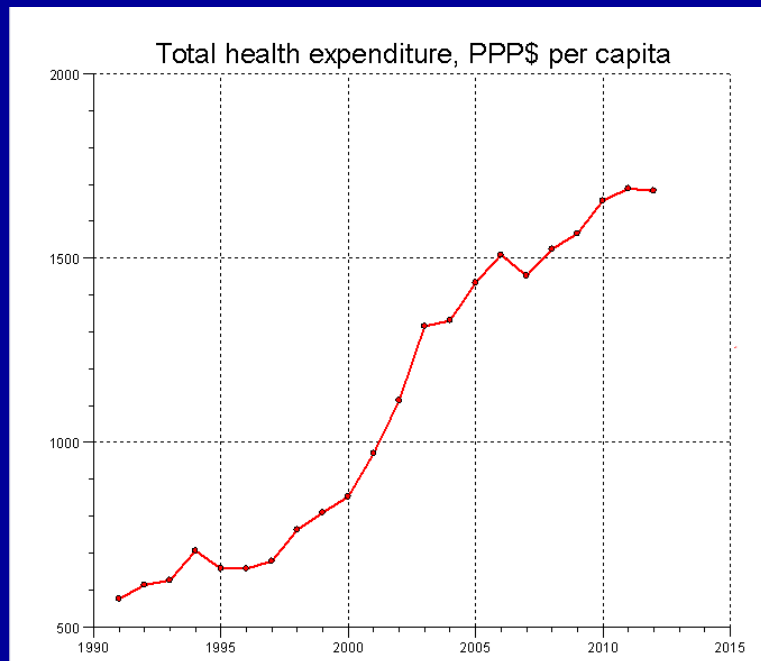
5. Az orvos mint társadalmi szereplő

A megelőzés társadalmi jelentősége

6. Az orvos mint szolgáltató és üzletember

Az egy főre jutó teljes és közfinanszírozott egészségügyi kiadások Magyarországon

Forrás: HFA-DB

Néhány megjegyzés a klinikai tárgyak tanulásához

Az előadások haszna:

- Élőszó, lényeg megragadása, személyes hangnem

A gyakorlatok haszna:

- A látottak alapján könnyebb tanulás
- Érdeklődjünk, kérdezzünk
- A látottak, hallottak aznapi összekapcsolása az olvasottakkal

Viselkedés:

- Orvosi titoktartás
- Megfelelő külső
- Étkezés, dohányzás

Forrás: www.divany.hu nyomán

Forrás: www.divany.hu nyomán

Köszönöm szíves figyelmüket!